

DE JAREN

**19
90**

**DE 20e EEUW
IN BEELD**

DE JAREN

19
90

DE 20e EEUW
IN BEELD

 | LANNOO

The Getty Image Collection

TITELPLAAT P. 2 - 30 maart 1999. Een colonne Kosovaarse vluchtelingen klimt moeizaam een berg op, onderweg naar Macedonië. Volgens de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) ontvluchtte minstens 90 procent van de Kosovaarse Albanezen het land tijdens de Kosovo-oorlog.

INHOUD

Inleiding	6
Kopstukken en zwaargewichten	8
Conflict	46
Nieuwe wereldorde	100
Premillenniumspanning	124
Entertainment	154
Schone kunsten	180
Pop	200
Mode	224
Jongeren	246
Sport	262
Kinderen	282
Het volle leven	300

INLEIDING

Het IJzeren Gordijn, dat Oost en West veertig jaar lang had gescheiden, werd opengerukt. De Berlijnse Muur werd afgebroken. Mechanische wormen boorden zich een weg onder het Kanaal, om voor het eerst in de geschiedenis een rechtstreekse verbinding te creëren tussen Frankrijk en Groot-Brittannië. De vrije-markteconomie boekte het ene succes na het andere, hoewel banken over de kop gingen en beurzen alarmerend hikten. In de Verenigde Staten verbrandden heel wat mensen hun vingers aan de nieuwste populaire belegging: junkbonden of rommelobligaties. Een groot deel van Europa verbond zijn lot aan de nieuwe euro, terwijl anderen erbij stonden en ernaar keken ... wachtend en nagelbijtend.

Duitsland was herenigd. In Zuid-Afrika schoven blank en zwart hun ergste vooroordelen opzij, onder de wijze leiding van Nelson Mandela. De oude Sovjet-Unie viel uiteen. Joegoslavië scheurde zichzelf aan flarden. Noord- en

Zuid-Korea zochten heel voorzichtig een beetje toenadering tot elkaar. Naarmate het einde van het tweede christelijke millennium naderde, was het alsof de tektonische platen van de aardkorst ongemakkelijk bewogen.

De Golfoorlog bracht blijvende roem voor 'Stormin', Norman Schwarzkopf en Colin Powell, en kortstondige 'nieuws-waarde' voor de Koerden. De oorlog in Tsjetsjenië bracht ellende voor duizenden en roem voor niemand. Het *annus horribilis* of rampjaar 1992 veroorzaakte een zeldzaam fenomeen: koninklijk gemor in Groot-Brittannië, hoewel er geen problemen waren in koningin Elizabeths leven die niet hadden kunnen worden opgelost door wat gezinstherapie en een goede verzekeringspolis. President Clinton had dan weer acht *anni mirabiles* of wonderjaren als president van de Verenigde Staten, en de voortdurende glimlach op zijn gezicht toonde dat hij van elk jaar genoot.

In Pakistan werd Benazir Bhutto door het leger de laan uit gestuurd. De Britse kiezers gaven in 1992 hun steun aan John Major, maar lieten hem later weer vallen ten voordele van Tony Blair van New Labour. Yitzhak Rabin, de eerste minister van Israël, werd vermoord door een Joodse student in de rechten. Zeven jaar na de moord op zijn moeder werd Rajiv Ghandi van India gedood door een vrouw met een bomgordel.

Michael Jackson had al in 1987 aangekondigd dat hij *'bad'* was, en hij gaf de mensen nu de gelegenheid om daarmee in te stemmen. De cultus rond beroemdheden bereikte nieuwe en ongekende hoogten met de oprichting van boy- en girlbands, die met één enkel, goed gepromoot album op slag beroemd werden. Hollywood kreeg veel van zijn oude glamour terug. Het aantal beschikbare televisiezenders verveelvoudigde als bacteriën op een rottend lijk. Sport werd voor de massa even belangrijk als het echte leven, en voor nog eens miljoenen andere mensen gold dat ook voor de avonturen van soapsterren.

Er waren nieuwe uitvindingen, nieuwe ziekten, natuurrampen, bombardementen, kapingen, daden van grote moed en voorbeelden van peilloze domheid. Maar op de een of andere manier sukkelde het koppige, dwaze, versufte en wonderbaarlijke menselijke ras voort tot het einde van het decennium, het einde van de eeuw en het einde van het millennium.

KOPSTUKKEN
EN ZWAAR-
GEWICHTEN

P. 9 - Helsinki, 21 maart 1997. Een moeizame start. President Bill Clinton van de Verenigde Staten trekt een grimas wanneer zijn vertaalapparaat het laat afweten aan het begin van de gezamenlijke persconferentie met president Boris Jeltsin, de eerste president van de Russische Federatie.

Het was een decennium van verandering en vervanging, van scheiding en van nieuwe verbintenissen. Nelson en Winnie Mandela, de prins en prinses van Wales, Michail Gorbatsjov en het Russische volk, ze waren het er allemaal over eens om uit elkaar te gaan. Mandela en Buthelezi poogden gemeenschappelijke grond te vinden om hun volkeren in Zuid-Afrika te verenigen. Yitzhak Rabin en Yasser Arafat kwamen tot een akkoord in Camp David. In Groot-Brittannië bracht een nieuwe regering nationalist en unionisten in Noord-Ierland dichter bij elkaar.

Kohl en Mitterrand werden vervangen door Schröder en Chirac. Clinton verving Bush. Jeltsin verving Gorbatsjov. Andere vervanghelden waren de nieuwverkozen Poolse president Walesa en president Havel van Tsjecho-Slowakije.

De Koude Oorlog werd beëindigd, maar veel nieuwe schurken maakten al hun opwachting.

Saddam Hoessein werd als de gemeenste beschouwd, maar bleek moeilijk te grijpen. Generaal Manuel Noriega van Panama werd probleemloos opgepakt en in de nor gedraaid. Slobodan Milosevic van Servië en kolonel Kaddafi van Libië bleken heel wat lastiger. De nieuwe schurken staken hun voorangangers naar de kroon met hun halstarigheid, althans toch in het Westen.

ULLI MICHEL/REUTERS/ARCHIVE PHOTOS

Het einde van een woelige periode. Nelson en Winnie Mandela begroeten het publiek dat hen opwacht aan de Victor Verser-gevangenis, Paarl, Zuid-Afrika, 11 februari 1990. Mandela kon voor het eerst in 27 jaar opnieuw proeven van de vrijheid.

JOAO SILVA/BLACK STAR/COLORFICI

Nongoma, Zuid-Afrika. Kwazoeloe-leider Buthelezi (links) en Zoeloekoning Zwelithini. Buthelezi had in 1975 de Inkatha Vrijheidspartij opgericht, waarvan hij nog altijd de leider is. Soms was hij een bondgenoot van Mandela, soms een tegenstander.

Bidden om de hulp van Allah. President Saddam Hoessein pauzeert even tijdens een rondreis door de dorpen in Noord-Irak.

WALLY MCNAMEE/WOODFIN CAMP & ASSOCIATES/COLORIFICI

Bidden om geallieerde hulp. President George Bush senior bezoekt de geallieerde troepen tijdens de Golfoorlog, begin 1991. De gevechten duurden bijna zeven weken. Ook België en Nederland maakten deel uit van de coalitie tegen Irak.

HRVOJE POLAN/LIAISON AGENCY

8 juni 1992. Een portret van Slobodan Milosevic in het toonaangevende magazine *Time*. Milosevic was net herkozen tot president van Servië, ondanks beschuldigingen van fraude.

22 juni 1997. Franjo Tudjman, president van Kroatië, houdt op het belangrijkste plein van Zagreb een toespraak tijdens een voorverkiezingsbijeenkomst voor het voorzitterschap van zijn Kroatische Democratische Unie (HDZ). De Joegoslavische republiek was intussen al onherroepelijk uit elkaar gevallen.

RICK FRIEDMAN/BLACK STAR/COLORIFIC

Dagen van geluk... Bill en Hillary Clinton delen een moment van vreugde in New Hampshire tijdens de campagne van de Democratische Partij om een presidentskandidaat te kiezen, 1992. Clinton haalde het en zou uiteindelijk de 42e president van de Verenigde Staten worden.

RICHARD ELLIUS/LAISON AGENCY

... maar, o, die nachten vol eenzaamheid. Te midden van geruchten over een mogelijke echtscheiding maken de Clintons hun opwachting (rug aan rug) in de oostvleugel van het Witte Huis voor een van hun *Millennium Evenings*, een reeks lezingen waarbij zij als gastheer en -vrouw optraden. Het thema die avond was 'Vrouwen als burgers', 15 maart 1999.

WWW.LANNOO.COM

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

REDACTIE	Ineke Vander Vekens
VERTALING	Ineke Vander Vekens, Doreen Espeel
OMSLAG	Studio Lannoo
VORMGEVING	Keppie & Keppie
FOTO'S	Getty Images

© Uitgeverij Lannoo nv, Tiel, 2017

D/2017/45/644 – ISBN 978 94 014 4487 3 – NUR 680

Deze publicaties zijn gebaseerd op de oorspronkelijke uitgaven van Endeavour London Ltd, 813 Fulham Road, London SW6 5HG

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.